HAYALÎ'NİN HAYALİ

YAZAN

BURÇAK ÇÖLLÜ

YÖNETEN / HİKAYE FİKRİ

YİĞİT SERTDEMİR

Ayşegül İŞSEVER
Genel Sanat Yönetmeni

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 1914
Şehir Tiyatroları

Detaylı bilgi için qr okutun

sehirtiyatrolari | İBBŞehrinTiyatrosu | sehir_tiyatrosu
ŞehirTiyatroları | İBBŞehirTiyatroları | sehrintiyatrosu

HAYALÎ'NİN HAYALİ

Yazan: Burçak ÇÖLLÜ

Yöneten / Hikaye Fikri: Yiğit SERTDEMİR

Müzik: Burçak ÇÖLLÜ

Dramaturg: Sinem ÖZLEK

Dekor Tasarımı: Metin DENİZ

Kostüm ve Kukla Tasarımı: Candan Seda BALABAN

Koreograf: Senem OLUZ

Işık Tasarımı: Osman AKTAN

Efekt Tasarımı: Metin KÜÇÜKYILMAZ, Özgür YAŞAR İŞLER

OYUNCULAR

Ali Mert YAVUZCAN
Barış Çağatay ÇAKIROĞLU
Caner BİLGİNER
Cem BAZA
Dolunay PİRCİOĞLU
Emre Çağrı AKBABA
Emrah Derviş SOYLU
Engin AKPINAR
Kutay KIRŞEHİRLİOĞLU
Ozan GÖZEL
Rozet HUBEŞ
Şenay BAĞ
Şirin ASUTAY
Zeki YILDIRIM

Yardımcı Yönetmen: Cafer ALPSOLAY

Yönetmen Yardımcıları: Mehmet Emre ERTUNÇ, Selen Nur SARIYAR

Suflör: Özer KÖSE

Buzuki, Cura, Bağlama, Perdesiz Bağlama, Divan Sazı: Aydın YILDIZ

Asma Davul: Murat GÜREÇ

Klasik Kemençe: Dilara BAYRAM

Tanbur: Burçak ÇÖLLÜ

Hasan'ın Girit Türküsü Vokal: Volkan AYHAN

Stüdyo Kayıt: Gökçe SELİM

Dekor Uygulama: Batuhan BOZCAADA, İbrahim ÖZSÖZGÜN, Umut FİLİZ

Kostüm Uygulama: Sibel USANMAZ

Işık Realize: Murat ÇEVİKEL, Uğur TAŞKIRAN

Işık Uygulama: Arda ŞİMŞEK, Fırat AKIN

Sahne Işıkçısı: Furkan ARİN

Efekt Uygulama: Emre ÖREN, Enes AKYILDIZ, Hanefi TOPRAKTEPE, Kadirhan ŞEN

Mikrofon Uygulama: Ayşenur SÜRÜN

Sahne Terzileri: Eyüp KOÇKIRAN, Fatih SAYLI, Nezahat TUNA

Kuaför: Bayram AKDAĞ, Gökhan GÖKDEMİR, İbrahim AYDEMİR, Orhan TOPÇU

Aksesuar Sorumluları: Burak ÇATAL, Kadir KARATAŞ, Mehmet ASLAN, Orhan Kenan DEMİR, Ömer ÖZGÜVEN

Sahne Teknisyenleri: Burak YILMAZ, Dursun SARIAHMET, Emirhan GÜNGÖR, Fatih ÖZCAN, Kerem PEÇE, Koray SATIR, Mehmet KESKİN, Ömer PARLAKKILIÇ, Yusuf ŞAHİN

Fotoğraflar: Tuğçe KEÇECİ

Afiş Tasarımı: Önder Sakıp DÜNDAR

Broşür Tasarım ve Uygulama: Koray GÜN

İlk Oyun: 07 Ekim 2026, Harbiye Muhsin Ertuğrul Sahnesi

Süre: 150 dk. / İki Perde

Oyunda kullanılan narekeleri yapan

***Ata Camuz**'a, Lozan Mübadilleri Vakfından*

***Gizem Karen Aydoğan**'a katkılarından dolayı teşekkür ederiz.*

OYUN KONUSU

Kırk yılı aşkın Karagöz ve kukla oynatan Hayalî Tacettin Çınar, jübile gecesinde kendi icadı hayal tertibatını kurar ve kendisine emanet edilen en eski hikâyeyi anlatmaya başlar. Çocuk Tacettin'in gözünden hem yurtlarından ayrılıp yeni bir hayat kurmak zorunda kalan "bir grup Türk ve Rum mübadilin hem de... "ustası Mehmet Yorgi'nin hikâyesidir bu.

Sanatkâr geçmiş bugünü değiştirsin diye anlattıkça hikâyesini, korku bürünür. Korku ile umudu, acı ile kahkahayı aynı anda içinde taşıyan, birbirine pek benzer insanların hikâyesi görünür.

BURÇAK ÇÖLLÜ

Antalya'da doğdu. Yedi yaşında, Antalya Belediye Tiyatrosundaki drama kurslarına katılarak tiyatroyla tanıştı. Ertesi yıl keman derslerine başladı. O günden beri tiyatro ve müziği birbirinden hiç ayırmıyor. Ortaokul yıllarında kendi yazdığı oyunları sahnelemeye başladı. Lise eğitimi için müzik okumak amacıyla İstanbul'a taşındı ve İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarına viyola öğrencisi olarak girdi. Liseden mezun olduktan sonra, aynı okulun Kompozisyon Bölümünde devam etti ve besteci olarak lisans eğitimini tamamladı. Ardından, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde reji üzerine yüksek lisans yaptı.

2007 yılından itibaren besteci ve oyun yazarı olarak profesyonel tiyatro çalışmalarına başladı. 2010'da İBB Şehir Tiyatrolarına girdi ve burada orkestra üyesi, besteci, korrepetitör, müzik direktörü ve orkestra şefi olarak görev aldı, bu arada da oyun yazmaya devam etti. Yazmış olduğu oyunlar çeşitli kurum tiyatrolarında ve özel tiyatrolarda sahnelenmiş ve sahnelenmeye devam etmektedir. Tiyatro müzikleri ve oyun metinleriyle Afife, Direklerarası, Yeni Tiyatro Dergisi, İsmet Küntay, Üstün Akmen, Savaş Dinçel ve Ekin Yazın Dostları ödüllerinin sahibi olmuştur.

YİĞİT SERTDEMİR

Yiğit 1979 İzmir doğumlu, İTÜ Makine Mühendisliği girişli; Yeditepe Üniversitesi Tiyatro Bölümü (burslu) mezunudur. 1999 yılında Altıdan Sonra Tiyatro'yu kurdu. Sadri Alışık Tiyatrosunda ilk kez profesyonel sahneye çıktı. 2002 yılında İstanbul Şehir Tiyatrolarına katıldı ve hâlen oyuncu ve yönetmen olarak çalışmalarını sürdürmektedir. 2009 yılında Kumbaracı50'nin kurucuları arasında yer aldı. Hâlen sanat yönetmenliğini yürütmektedir. Aynı zamanda, yazarlık, oyunculuk ve yönetmenlik yapmakta, türlü üniversitelerde ders vermekte, "Yazamama", "İleri Geri Oyunculuk" atölyeleri düzenlemekte, Kumbaracı50'de, İBBŞT'de ve çeşitli yerlerde tiyatro ile uğraşmakta, geceleri yazmakta, boş kalan zamanlarında da uyumaktadır. Umutludur. 2017 Eylül'ünde açılan ve ismini Tomris İncer'den alan, TOMİ Eğitim Merkezinin kurucularından ve eğitim sorumlularından biridir. Yazdığı, yönettiği, oynadığı, sahne yahut efekt tasarımını yaptığı elliye yakın oyunla, farklı dallarda ödüller almıştır. Oyunlarının bir kısmı, Mitos Boyut Yayınevi tarafından, Y. Sertdemir – Toplu Oyunları I ve II adı ile kitap olarak basılmıştır.

İstanbul Şehir Tiyatrolarında rol aldığı oyunlardan bazıları: Can Ateşinde Kanatlar, Hakimiyet-i Milliye Aşevi, Bir Gece Masalı, Bağdat Hatun, Çılgın Dünya, Üç Kız Kardeş, Deri Ceket, Mefisto, Surname 2010, Oyun, Cyrano De Bergerac ve Hayal-i Temsil...

Yönettiği oyunlardan bazıları: Leonce ile Lena, Surname 2010, Hayal-i Temsil, Cadı Kazanı, Tartuffe, Ağrı Dağı Efsanesi, Merhaba Çocuk.

ARAMIZDAKİ ÇİÇEK

Herkesin çocukluğu özel. Dizleri gözleri yaralı; zihni kalbi buruk, sanki'leri keşke'leri iki oyuncak arası gidip gelmekte. Şefkatle baş okşayan eller, göğsüne bastırıp 'geçecek' diyen diller, dizine yatırıp 'uyandığında buradayım' diye bakan gözler... Herkesin çocukluğu, 'çocuk kalışı' özel.

Bir ara büyüyorsun ki büyük muamma. Ne ara, nasıl, neden oldu kaçırıyorsun yolda. Yetişkinlerin dünyasının pası, kiri, gereklilik diye yüzüne vurulan dayatmaları arasında yavaş yavaş güneşin altında uzayan gölgenin karanlıkta kaybolması gibi vedalaşıyorsun çocukluğunla. Yapayalnız bir uğultunun içinde dostların, sevdiklerin, sevenlerinle, yine çocuk olabildiğin anları yaratmak için günleri birbirine ite ite kovalıyorsun. Çocuk kalabilmek için bunca çaba. Büyük muamma.

O muammanın idrakine 16-17 yaşlarında vardığımda, beni çocuk kılacak şeyin ne olduğunu sisin ortasında bulmaya çalışırken, ilk kez bir oyunda sahneye çıktım. Seyirci vardı. Oyuncu arkadaşlarım yanı başımdaydı. Enikonu bir oyun oynuyorduk işte, koca bir yalan. Ama ne muazzam, ne hayat dolu, ne sarsıcı, ne şefkatli, ne çocuksu bir yalan! "Anladım ki ben ancak bu insanlarla, oyundaşlarımla, seyircilerle çocuk kalabilirim." Aldım kabul ettim.

Dünya zalimdi. Hâla zalim. Ama en çok da seyircinin gözlerinde gördüm bir oyun seyrederken o zalimliğe nasıl meydan okunduğunu. Koca koca insanlar, gülüyorlar ağlıyorlar.

Hem de hep birlikte. Ölümün inadına inat, yaşama duyulan inançla. Birlikte olmaya, yarına gülümseyerek uyanmaya dair müthiş bir çabayla.
Koca bir sır: Bir oyun seyrederken sahnedeki, salondaki insanların tüm çocuklukları birlikte geçmiş gibi beraber oyun oynayıp, gülümsemelerle vedalaşmaları. Büyük sır! Ama dünya zalim. Ve 'dünya zalim olduğunda, imdada hikâyeler yetişir...'

Seyredeceğiniz oyun, tarihimizin büyük yaralarından birini alıyor merceğine. Mübadelenin izlerini. Ama orada da kalmıyor. Kendi çocukluğumuza, ailelerimize, sevenlerimize, sevdiklerimize, sanata, mesleğimize, masala; hasılı bizi bugün biz yapan her kim her ne varsa hepsine de el sallıyor sevgiyle. Sevgi. Ne muazzam bir hadise.

Hikâyenin kahramanları, Mehmet Yorgi'nin büyüsü, Tacettin'in sevgisiyle çıkıyor huzurumuza.

Yerinden olmuş her yüreğe ekilecek bir çiçek uzatmaya çalıştık sahneden. Aramıza çekilmiş, hem de toprağa verdiklerimizin üstüne dökülen çiçeklerle çekilmiş sınırları dağıtmaya, gerçek ile hayali birbirine katmaya, kalbimizle beynimizi barıştırmaya çalıştık.

Bu oyunda herkese selam var. Müsaadenizle benim selamlarım ise...

Girit'ten, Preveze'den göçen ailemin her bireyine; Hasan'a, Nevzat'a, Bekir Sıtkı'ya, Fatma'ya, Mehmet'e, Serpil'e, Mert'e, Pınar'a, Beste'ye...
Göçtüğüm yerdeki aileme... Gülhan'a, Seçkin'e, Yeliz'e, Tolga'ya, Ayşegül'e...
Düşlerimizi birlikte görebildiğimiz hayali arkadaşlarıma... Candan'a, Burçak'a, Sinem'e, Senem'e...

Bu oyundaki varlıklarıyla hepimizi şereflendiren oyun arkadaşlarıma... Zeki'ye, Rozet'e, Kutay'a, Caner'e, Ozan'a, Ali Mert'e, Cem'e, Şirin'e, Çağatay'a, Dolunay'a, Emre'ye, Engin'e, Şenay'a, Emrah'a...
Bu düşe bizden çok sahip çıkan yönetmen yardımcılarımıza ve suflörümüze... Cafer'e, Selen'e, Emre'ye, Özer'e...
Sahnede sizi büyüleyen tasarımların sahiplerine... Metin'e, Osman'a...
Hepimizden çok emek veren efekt, ışık, dekor, aksesuar sorumlularına, terzilere, kuaförlere, realizatörlere...
Nihayetinde...

Herkesin kendisine sevmeyi emanet eden bir Mehmet Yorgi'si, masalın ta kendisi olan bir Taci'si vardır...

Benim Mehmet Yorgi'm... Tomi'ye... Tomris İncer'e...

Benim Taci'm... Provalardan 2 ay önce kaybettiğimiz yeğenim Kaan'a...

Bu hikâye de böyle bitsin.

Sürçülisan ettiysem... Affola...

Yiğit SERTDEMİR
Yöneten

Hayalî'nin Hayali'nde Geçenlerden Kısa Kısa;

Hayalî, Karagöz oyununu perde arkasından oynatan sanatçıya verilen isim. Arapça hayâlden gelir; "gerçeğin zihindeki görüntüsü, gölgesi, sureti" anlamlarını taşır. Karagöz'e "hayal oyunu", oynandığı perdeye "hayal perdesi" de denir.

Karagöz yalnızca güldürmezdi. Hayali seyircisinin yaşadığı dönemi perdeye taşıyabilir, "yasaklı" kabul edilebilecek pek çok başlık Karagöz perdesinde kendine yer bulabilirdi. Yunanistan'daki Karagiozis, Karagöz'le tarihsel olarak en yakın geleneklerden biridir; Suriye'de Karakoz ve Eiwaz adıyla benzer bir gölge oyunu yaşatılmıştır.

Giritli Müslümanların önemli bir bölümü o tarihte gerçekte sadece Rumca konuşuyor, Türkçeyi ise çok az biliyordu. Mübadeleyle Türkiye'ye geldiklerinde bu kez kendi kabul edildikleri toplumun dilinde yabancı kaldılar; resmî görevlilerle ve yerli halkla iletişim kurmakta zorlandılar, Rumca konuşmaları yüzünden dışlandıkları da oldu.

Mübadele, genel olarak nüfusların karşılıklı değişimini ifade eder; Türkiye ile Yunanistan arasındaki Lozan Mübadelesi ise 30 Ocak 1923'te Lozan'da imzalanan sözleşmeyle kararlaştırılan zorunlu nüfus değişimidir. Amaç, savaşlar ve karşılıklı şiddet sonrasında daha homojen ulus-devletler oluşturmaktı. Uygulama, Türkiye'deki Rum Ortodokslarla Yunanistan'daki Müslümanların büyük bölümünü kapsadı; İstanbul Rumları ile Batı Trakya Müslümanları kapsam dışında bırakıldı.

Rum, Romaio sözcüğünden geliyor. Aslında Romalı demek. Doğu Roma yani Bizans sınırları içinde yaşayanları ifade etmek için kullanılmış, Türkler ve Araplar Anadolu'yu "Diyâr-ı Rûm" olarak adlandırmıştır.

Mübadeleyi yaşayanların anlatıları birbirine bir yandan çok benziyor, bir yanıyla farklı. Kimi devletin kararına sonsuz güvenerek yola çıkmış, kimi zorla, öfkeyle ayrılmış. Yasak bitecek, döneceğim diye anahtarını cebine koyan da var, kapısına asker dayanınca ocaktaki yemeğinin altını söndürüp çıkan da. "Yanlarına alabildikleri ise..." bazen bir bohça, bazen ceplerinde tohumlar,

kucaklarında fideler, ayakkabılarının köselelerine gizlenmiş altınlar, kat kat giyilmiş kıyafetler, bazen sadece bir şimşir kaşık bazen de alelacele ceplere doldurulmuş anı eşyaları...

"Hay Hak!", Karagöz oyununun başında perde gazelinden önce söylenen geleneksel nidadır. "Hayy" ve "Hak", Allah'ın isimlerindendir. Perdedeki gölgelerin ardında başka bir hakikat bulunduğu düşüncesini hatırlatarak oyunun dünyasına giriş yapar. Ardından gelen Hacivat'ın okuduğu perde gazeli, geleneksel olarak oyuna tasavvufî bir çerçeve kazandırır ve hayal perdesini dünyanın geçiciliğini ve görünenin ardındaki hakikati düşündüren simgesel bir alan olarak gösterime açar.

1965'te mübadelenin üzerinden kırk yılı aşkın süre geçmiş olsa da. Türk-Rum... nüfus hareketlerinin hâlâ kapanmamış bir mesele olduğunu gösteren yıllardan biridir. 1964–65'te İstanbul'da yaşayan binlerce Yunan uyruklu sınır dışı edildi; bu süreç, 1923 mübadelesinin dışında bırakılan İstanbul Rum toplumunun nüfusunu ve gündelik hayatını da derinden etkiledi.

Ege'nin iki yakasında yabani ot toplamak yalnızca yemek hazırlamanın değil, kuşaktan kuşağa aktarılan bir doğa bilgisinin de parçasıydı. Girit'te yapılan etnobotanik araştırmalar onlarca yabani otun haşlanarak, kavrularak ya da böreklerde kullanıldığını gösteriyor; mübadeleyle Türkiye'ye gelen Giritliler de bu ot kültürünü yeni yerleşimlerine taşıdı. Oyunda geçen radika, kazayağı gibi otlar bu geleneğin; ada kekiği, civanperçemi ve sığla reçinesi ise halk hekimliği bilgisinin izlerini taşır.

Zeytinlik, Girit'te yalnızca tarım arazisi değil, önemli bir geçim ve servet kaynağıydı. Girit, Ege Denizi'nin güneyinde, Yunanistan'ın en büyük adasıdır ve iklimi zeytin yetiştiriciliğine çok elverişlidir. Mübadillerin zorunlu göçle yaşadıkları yalnız doğdukları ve işledikleri toprağı kaybetmek değil; aynı zamanda alışık olmadıkları ürünlerin yetiştirildiği bölgelere yerleştirilmekle yaşadıkları tarımsal uyum güçlüğü nedeniyle ata mesleklerini bırakmak zorunda kalmalarıydı.

Rebet, 20. yüzyıl başlarının liman kentleri ve işçi mahalleleriyle ilişkilendirilen rebetiko kültürünün insanıdır. İzmir, İstanbul ve Pire bu kültürün önemli merkezlerindendi. Rebet dünyası meyhane, hapishane ve kentaltı çevreleriyle de temas eder; şarkılarda hırsızlık, kaçakçılık ve polisle çatışma gibi konulara rastlanır.

Romatoid artrit, bağışıklık sisteminin eklemlere saldırmasıyla gelişen kronik bir otoimmün hastalıktır. Özellikle el ve el bileklerindeki küçük eklemleri tutabilir; ağrı, şişlik, sertlik ve hareket kaybına yol açabilir. İnce el becerilerini gerektiren işlerde bu nedenle ciddi güçlük yaratabilir.

Tahlisiye sandalı, kaza ya da batma tehlikesinde yolcu ve mürettebatı kurtarmak için gemilerde bulundurulan cankurtaran sandalının eski adıdır.

İzmir Saat Kulesi, 1901'den beri Konak Meydanı'nın simgelerinden biridir. 15 Mayıs 1919'daki Yunan işgali sırasında Konak Meydanı ve Sarıkışla çevresinde silahlı çatışma ve öldürmeler yaşandığı bilinmektedir.

Rum bıçak oyunları, Yunan/Rum halk dansı geleneklerinde görülen, bıçakla yapılan düello ya da dövüşü canlandıran erkek dans oyunlarıdır.

Başlık parası ile drahoma evlilikte mal veya para aktarımının iki farklı yönünü ifade eder. Başlık parası damat tarafından kızın ailesine verilirken drahoma kızın ailesinin evlenecek kıza ya da yeni kurulan haneye mal, para veya mülk vermesidir. Rum toplumlarında drahoma, özellikle 19. yüzyılda evliliğin önemli ekonomik unsurlarından biriydi.

Hazırlayan: Sinem Özlek

Dramaturg

HAZIR MIYIZ?

GİŞE SAATLERİ

Oyun Günleri : 11.00 - 20.00 / Diğer Günler : 11.00 - 18.00

İNDİRİMLİ BİLET

Gazilerin eş ve çocuklarına, engellilere, öğrencilere, 65 yaşını doldurmuş Türk vatandaşlarına, 40 adet ve üzerindeki toplu satışlarda ve halk günü olan perşembeleri bütün seyircilerimize indirim uygulanmaktadır.

ÜCRETSİZ BİLET

Şehitlerimizin 1. derece akrabaları ve gazilerimiz için geçerlidir.

ibbsehrintiyatrosu *sehir_tiyatrosu* *sehirtiyatrolari* *sehirtiyatrolari1914*